

δέσποινα ὀδηγεῖ τὸν ἱερέα εἰς τὴν τράπεζαν, ἣτις εἶνε ἐμπλεῶς ἐκ τεμαχίων κολλυρῶν, καὶ μιᾶς ὀλοκλήρου, ἐξ ἰσχάδων, ἀλλάντων, καὶ ἐκ τινος ἐγχωρίου γλυκύσματος ἐκ μέλιτος καὶ καρυδίων τεθειμένων ἐπὶ φύλλων χλωρῶν λεμονέας. Καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς λαμβάνει τὸ σῶον κολλύριον, ὁπερ θέτει ἐντὸς εὐρέως μανδυλίου καὶ φύλλου λεμονέας, οἱ δὲ ἄλλοι, ὅτι ἐπιθυμήσει ὁ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀκόρεστος λάρυγγων· διὸ καὶ βλέπει τις ἄλλους μὲν τρωγαλίζοντας τεμάχια κολλυρῶν, ἄλλους δὲ καταβροχθίζοντας ἀπαλὰς ἰσχάδας, καὶ ἄλλους (τοὺς ἐγκρατεστέρους) ἐναποταμιεύοντας αὐτὰ ἐντὸς τοῦ μανδυλίου των.

Κατόπιν ἡ θυγάτηρ τῆς οἰκογενείας, ἣ, ἐν ἐλλείψει ταύτης, αὐτὴ ἡ οἰκοδέσποινα, περιέρχεται μὲ λάγηνον εἰς τὰς χεῖρας καὶ μὲ ποτήριον οἰνοχοῦσα εἰς πάντας ἀφρόεντα οἶνον, καὶ τέλος ἐπιθέντες πάλιν τὸν λίθον ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου ἀχθοφόρου, καὶ εὐχηθέντες τὴν οἰκογένειαν, ἀπέρχονται εἰς ἄλλην οἰκίαν εἰς τὴν ὁποῖαν πράττουσι τὰ αὐτὰ, καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρι οὗ διέλθωσι πάσας τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε τάξιν.

Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι εἰσέρχονται ὑπερὸν εἰς τὸν οἶκόν των, οἱ πλεῖστοι τοῦλάχιστον, ὄχι καθὼς ἐξῆλθον, ἀλλὰ μὲ τὰς παρειὰς πλέον ῥοδοκοκκίνοισι καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς σπινθηρίζοντας ἐκ τοῦ οἴνου. Τὴν δ' ἐπαύριον, ἕκαστος νήφων καὶ σκυθρωπὸς ἀπέρχεται εἰς τὸ ἔργον του, μέχρι τῆς ἐπομένης ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων, ὅτε ἐντὸς τῆς αὐλῆς τῆς ἐκκλησίας γίνεται κοινὴ ἐστίασις.

Τοιαύτη εἶνε ἡ ἀφελῆς αὐτῆ ἑορτῆ, τὴν ὁποῖαν τὸ πλῆθος τῶν ἐπεισοδίων, ἅτινα τὸ στενὸν τοῦ χώρου μᾶς διατάσσει ν' ἀποκλείσωμεν τῆς παρούσης διηγήσεως, καθιστᾷ ἔτι χαριστέραν.

ΣΥΡΙΑΩΝ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

* *

Ἐσπέραν τινὰ τρεῖς φίλοι, ὠμίλουν περὶ μευσικῆς ἐν τινὶ καφενείῳ. — Ἐγὼ, ἔλεγεν

ὁ εἷς, ἔχω μὲν ἰσχυρὰν φωνήν, ἀλλὰ στεροῦμαι λεπτῆς ἀκοῆς. — Ὡ! ἐγὼ, ὑπέλαβεν ὁ δεύτερος, ἔχω καλὰ αὐτία, ἀλλὰ μοὶ λείπει ἡ φωνή. — Τότε λοιπὸν εἶπεν ὁ τρίτος, σιωπῶν τρίτος φίλος, ἀφοῦ ὁ εἷς ἔχει τὴν φωνήν καὶ ὁ ἄλλος τὰ ὦτα, ἀποτελεῖτε οἱ δύο ἀξιόλογον ὄνον.

* *

— Σταθῆτε ἀπὸ τὸ φῶς, ἔλεγεν νεανίς τις ἀναγινώσκουσα, εἰς τὸν ἔμπροσθεν τοῦ παραθύρου ἰστάμενον ἐραστήν της, μοὶ κάμνετε σκιάν καὶ μ' ἐμποδίζετε ν' ἀναγνώσω. Ὁ νέος χαριεντιζόμενος ἐσκίασεν ἔτι μᾶλλον τὴν ἀναγινώσκουσαν. — Οὐφ! εἶπεν ἀνυπόφορος! ἀποσυρθῆτε σᾶς λέγω, ἐπανάλαβεν αὐτή.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἰσῆλθεν ἡ μήτηρ τῆς νεάνιδος.

— Τί τρέχει καὶ φωνάζετε; ἠρώτησεν.

— Ὡ! τίποτε ἀπήντησεν ὁ εὐφυῆς νεανίας, ἡ κυρία θυγάτηρ σὰς ἀγαπᾷ νὰ ἐρίζη πάντοτε περὶ ὄνου σκιᾶς.

* *

Διβάνιον λέγοντες ἐννοοῦμεν πάντες τὴν Ἰψηλὴν Πύλην. Ὀλίγοι ὅμως γνωρίζουσιν ἔτι καὶ τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως. Ἡ λέξις Διβάν εἶναι περσικὴ καὶ εἶναι τὸ πληθυντικὸν τοῦ Ἰτζίν, ὃ ἐστὶ δαιμόνιον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Σουλτάνοι κατ' ἔθος ἠκροῶντο τοὺς προσερχομένους ἔσωθεν καφασωτοῦ, ὁ ὄχλος ἐδόξαζεν ὅτι αἱ ἀπαντήσεις ἐδίδοντο ὑπὸ ἀοράτων Διβάν, ἦτοι δαιμονίων. Ἐκτοτε τὰ καφασωτὰ κατηργήθησαν ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἀκροάσεσιν τοῦ Σουλτάνου, ἀλλ' ἡ λέξις διετηρήθη.

* *

Οἱ Ὀθωμανοὶ ἔχουσιν εὐφροσύναν τινὰ ἀλληγορίαν ὅπως παραστήσωσι τὸ εὐμετάβολον τῆς τύχης. Ἡ Τύχη, λέγουσιν, εἶναι γυνὴ ἣτις, ἀντὶ δύο ὀφθαλμῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἔχει ἕνα μόνον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς. Στερηθεῖσα πρὸ πολλοῦ τοῦ μονογενοῦς τέκνου της διατρέχει τὴν ὑψηλίαν πρὸς ἀναζήτησιν αὐτοῦ. Ἀπαντῶσα ἕνα ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων λαμβάνει αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ τὸν αἶρει ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς της, ὅπως τὸν ἐξετάσῃ διὰ τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὀφθαλμοῦ αὐτῆς· μὴ ἀναγνώριζουσα δὲ ἐν αὐτῷ τὸ τέκνον της, τὸν

ρίπτει μεθ' ὀργῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐξακολουθεῖ τὴν πορείαν τὴν. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ ταχεῖα ὑψώσις καὶ ἐπίσης ταχεῖα πτώσις πολλῶν ἀνθρώπων.

* *

Ἡμέραν τινὰ, εὐρισκομένων ἡμῶν εἰς ἐπίσκεψιν παρὰ τινὶ κυρίᾳ, ἦλθεν ὁ λόγος περὶ καπνοῦ. — Γνωρίζετε, ἠρώτησεν ἡμᾶς ἡ κυρία, τὴν ἱστορίαν τοῦ καπνοῦ; — Δηλαδῆ, ἀπηντήσαμεν, γνωρίζομεν ὅτι καὶ πᾶς τις γινώσκει, ὅτι ὁ καπνὸς εὐρέθη ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν εἰς τὰς Ἀντίλλας. — Λανθάνετε, ἀπήντησεν ἡ κυρία, ἰδοὺ πῶς εὐρέθη ὁ καπνός.

Καὶ ἤρξατο διηγουμένη ἡμῖν μετὰ χάριτος τὴν ἐπομένην περὶ καπνοῦ εὐφυᾶ διήγησιν.

— Ἐξ ἡ ποτὲ ἐν τινὶ κώμῃ τῆς Ἰταλίας εὐτυχὲς ζεύγος ἀπολαῦον ἐν εἰρήνῃ τῶν ἡδονῶν τοῦ συζυγικοῦ βίου. Ἐπειδὴ ὅμως πᾶσα εὐτυχία ἔχει τὸ τέρμα τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, ἐπῆλθεν ἡμέρα τις καθ' ἣν ἡ εὐδαιμονία τοῦ ζεύγους ἐκείνου ἐπεσκιάσθη ὑπὸ τοῦ μέλανος πτεροῦ τοῦ θανάτου, ἀφαιρούσαντος ἐν τρυφερᾷ ἔτι ἡλικίᾳ τὴν νεαρὰν σύζυγον. Οἱ ὀρφανοὶ καὶ τὰ δάκρυα τοῦ ἀτυχοῦς συζύγου δὲν ἔτχυσαν ν' ἀποδώσωσι τὴν πνοὴν εἰς τὴν προσφιλεῖ σύντροφον τοῦ βίου του. Ἐν τῇ ἀπαρηγορήτῳ ἐκείνῃ ὁδύνῃ του, ἠθέλησεν ἵνα μὴ στερηθῇ αὐτῆς καίτοι τεθνηκυίας. Ὄθεν, λαβὼν τὸν ἄψυχον θησαυρὸν του μετέφερεν αὐτὸν εἰς τὸ κηπᾶριον τοῦ οἴκου, καὶ ἀνωρύξας ἐκεῖ λάκκον ἐναπέθεσεν αὐτὸν μετὰ σεβασμοῦ, σπένδων διὰ φλογερῶν δακρύων τὸ χῶμα. Τὴν ἐπομένην πρωΐαν, ὡς εὐλαβῆς προσκυνητής, ἀπῆλθε παρὰ τῷ προσφιλεῖ τάφῳ καὶ γονυπετήσας ἔρρανεν ἐκ νέου αὐτὸν μετὰ δάκρυα. Τοῦτο δ' ἐξηκολούθησε πρᾶττων τακτικῶς καὶ κατὰ τὰς ἐπιλοίπους ἡμέρας, ὅτε πρωΐαν τινὰ Μαρτίου ὁ τρυφερὸς σύζυγος διέκρινεν ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ τάφου ἀρτιγενὲς τι φυτᾶριον. Τὸ φυτᾶριον ἐκεῖνο εἶχεν ἀναβλαστήσει βεβαίως διὰ τῶν δακρύων του, ὅθεν καὶ ἐξηκολούθησε περιποιούμενος αὐτὸ μετὰ πατρικῆς στοργῆς. Τοιούτων τυγχάνον ἐνδελεχῶν φροντίδων καὶ καθημερινῶς ὑπὸ δακρύων ἀρδευόμενον, τὸ ἀσθενὲς ἐκεῖνο βλαστᾶριον κατέστη μετ'

οὔ πολὺ δενδρύλλιον. Ἐπιστάντος ὅμως τοῦ φθινοπώρου, ὅποτε τὰ δένδρα ἀπεγυμνοῦντο τῆς πρασίνης κόμης των, τὸ δενδρύλλιον ὑπέστη καὶ αὐτὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς μεταβολῆς. Τὰ φύλλα αὐτοῦ ἐστροβιλίσθησαν περὶ τὸν τάφον, τὸ στέλεχος του ἐκურτώθη ὑπὸ τῶν πνεόντων σφοδρῶν ἀνέμων. Βλέπων ἐξαφανιζόμενον τὸν τιμαλφῆ θησαυρὸν του, ὁ νέος σύζυγος συνέλεξε τὰ τῆδε κακίαις ἐρριμένα φύλλα καὶ μετέφερεν αὐτὰ εἰς τὸν κοιτῶνα του ὡς ἐνθύμημα τῆς ἀφεστώσης εὐδαιμονίας του. Ἦσαν δὲ τὰ φύλλα ἐκεῖνα πλατέα καὶ συμπαγῆ. Ἐσπέραν τινὰ, ἐνῶ ἦτο βεβυθισμένος εἰς τὰς ἀλγεινὰς ἀναμνήσεις του καὶ ἐκράτει ἐν ταῖς χερσὶ του ἐν τῶν πολυτίμων ἐκείνων φύλλων ἔφερεν αὐτὸ μηχανικῶς εἰς τὸ φῶς τῆς λυχνίας. Παραχοῆμα εὐάρεστός τις ὀσμὴ ἐπλήρωσε τὸ δωμάτιον. Τότε ὁ καλὸς ἐκεῖνος σύζυγος, θέλων ν' ἀπολαύσῃ ἔτι πλέον τῆς εὐωδίας ἐκείνης, ἔφερε τὴν ἐτέραν ἄκραν τοῦ καιομένου φύλλου εἰς τὰ χεῖλη του καὶ εἰσέπνευεν ἀπλήστως. Καίτοι εὐάρεστος, ὡς εἶπομεν, ἡ ὀσμὴ προὔξενησεν ἐν πρώτοις εἰς τὸν καπνίζοντα ἐλαφρὰν ναυτίασιν. Ἐν τούτοις ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνείθισε μετὰ τῆς ὀσμῆς ἐκείνης, καπνίζων ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν ὀλοκληρον φύλλον. Ὡς ἔπεται, τὰ φύλλα ἠλαττοῦντο καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔμνε τὸ τελευταῖον. Τί ποιητέον ἐν τοιαύτῃ περιστάσει; Τὸ κάπνισμα ἐκεῖνο εἶχε καταστῆ ἡ ἀπαραίτητος τροφή τοῦ νεαροῦ συζύγου, εἴτε ἐνεκα τῆς συνηθείας εἴτε ἐνεκα τῶν περιστάσεων, αἵτινες εἶχον συντελέσει εἰς τὴν βλάβησιν τῶν φύλλων ἐκείνων. Ἐσκέφθη τότε ν' ἀνασπᾶσῃ ἀπὸ τῆς ῥίζης τὸ δενδρύλλιον καὶ νὰ μεταφυτεύσῃ αὐτὸ κατὰ τὴν ἐπομένην ὥραν τοῦ ἔαρος. Ὄθεν εἰσελθὼν παρὰ τὸν τάφον ἤρχισε ν' ἀνορύσῃ τὴν γῆν, ὅπως ἀνεύρη τὴν ῥίζαν τοῦ δενδρυλλίου. Ἡ ἀνορύξις προὔχρει, τὸ στέλεχος ἐμπκύνενο εἰς τὰ τῆς γῆς στέρνα καὶ ὁμοῦς ἡ ῥίζα δὲν ἐφαίνετο. Ἦδη ἀπεκαλύπτοντο τὰ ὅστ' αὐτῆς προσφιλοῦς γυναικὸς, ὅτε δακρυρροῶν παρετήρησεν ὅτι τὸ στέλεχος τοῦ δενδρυλλίου κατέληγεν ἀκριβῶς εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ στήθους, ὅπου ὑπῆρχε προηγουμένως ἡ καρδιά. Περιττὸν

κρίνω, προσέθετο ἡ διπλουμένη ἡμῖν ταῦτα κυρία, νὰ εἶπω δὲ ἐν λόγῳ σὺζυγοῦ ἀνέσπασε μετὰ προσοχῆς τὴν ῥίζαν ἐκείνην, ὅτι διετήρησεν αὐτὴν εὐλαβῶς μέχρι τοῦ ἀκολούθου ἔαρος, ὁπότε καὶ μετεφύτευσε αὐτήν, καὶ πῶς τοιοῦτοτρόπως ἤρξατο ἡ καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ τοῦ καπνοῦ, διαδοθείσης τῆς χρήσεώς του ὑπὸ τοῦ πρώτου καπνίσαντος ἐκείνου συζύγου. Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι ἡ ἱστορία τῶν ἀνακαλύψεων ἀδικεῖ πολλάκις, καὶ ὅτι τῆ ἡδονῆς ἧς ἀπολαύετε σήμερον ῥοφῶντες τὸν εὐώδη καπνὸν τὴν ὀφείλετε εἰς ἡμᾶς τὰς γυναῖκας, διότι ἐκ καρδίας γυναικὸς ἐβλάστησε τὸ πρῶτον τὸ φυτόν τοῦ καπνοῦ.

Εὐχαριστήσαμεν τὴν κυρίαν διὰ τὴν τερπνὴν διήγησιν ταύτην, προσθέντες ὅτι ἐξ αὐτῆς ἔτι μᾶλλον δῆλον γίνεταί, ὅτι ἡ γυναικεία καρδία καπνοῦς πάντοτε προώριστα νὰ παρέχῃ ἡμῖν.

I. X. K.

ΠΟΙΗΣΙΑ

«ΕΜΝΗΣΘΗΝ ΗΜΕΡΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ...»

Εἰς τὸ κύπελλον τοῦ βίου ἂν ἡ ἄψινθος ἐτέθη,
ἂν πολλάκις μᾶς ναρκώνῃ ἀμεριμνησίας μέθη,
ἀλλ' εἰς τὸν βυθὸν ποσάκις τὸ τῆς μνήμης μέλι
καὶ γλυκύτατα ἐνστάζει καὶ τὴν ὑπαρξιν εὐφραίνει;

Δὲν ναρκώνει αἰωνίως τὴν καρδίαν μας ἡ λήθη
Δὲν ἀκίνητοῦσι πάλλουν τὰ νεανικά μας στήθη.
Μᾶς θερμαίνουν ἀναμνήσεις, μᾶς ἐγείρουν ἐλπίδες
καὶ μᾶς δίδονται πολλάκις τῆς ἐδῶ Ἐδῆμ αἱ
κλειῖδες.

Πῶς νὰ λησμονήσω ἔαρ διελθὸν ὡς ὀπτασία;
Λησμονεῖται ἡ ἀθάνα τῶν παιδίων ἡλικία;
Στρέφομαι καὶ διακρίνω τὴν φυγοῦσαν ἡλικίαν
ὅπως βλέπω εἰς εἰκόνας παρελθόντων ἱστορίαν.

Ἐνθυμοῦμαι ποῖος βίος! ποῖαι πράξεις μου ἀθῶαι!
Εἰς τὸν νοῦν αἱ ἀναμνήσεις μὲ ἐπέρχονται ἀθῶαι.
Τὸ ἀμεριμνον, τὸ λάλον ἐνθυμοῦμαι τῶν παιδίων
καὶ τὴν ἀμετρον σωφείαν τῶν σκοπῶν μου καὶ
(σχεδίων.)

Εὐθυμος ποσάκις τρέχων ἐπὶ κεφαλῆς παιδίων
συνεκρότου μάχας πλείστας ἐναντίον πολεμίων,
ἀντὶ ἵππων τοὺς κλάμους εἰς τὰ σκέλη των ἐ-
χόντων
καὶ σκιρτώντων, ὡς αἱ αἴγες, καὶ ἐμπρὸς ἡμῶν
(πιπτόντων!)

Ἀθροισόμενοι πρὸ ὄρας κάποτε εἰς τὸ σχολεῖον,
πόσα ἐκυσοφοῦμεν σχέδια εἰς τὸ κρανίον!
Πῶς ἠρίθμου μετὰ στόμφου δονκισωτικὰς των
καὶ εἰς γέλωτας ἐκίνουν τὰς πεπυκνωμένας τάξεις!

Ὅτε ἤρχετο τὸ Πάσχα, φεῦ! ἡ μνήμη τοῦ μὲ
τὰ ὡὰ φαιδροὶ κρατοῦντες ἐν παιδίῳ ὀμηγύρει
μετ' ἀνυπομονησίας ἀνεμένομεν τὴν ὄραν
ὅτε τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἔμελλε νὰ λάβῃ χώραν
[σύρει.]

Ἄλλοτε εἰς τοῦ Ὀμήρου δεξιῶς βαίνων τοὺς
μῦθους φθάνων νὰ ἐγγίσω τοὺς προσγειωτέρους
ἐκ τῆς αἴγλης καὶ τῶν μύριων ὀπτασίας ἠρουμένης
καὶ ἐσκορπιζον εἰς στίχους ὅ,τι ἔνδον ἠσθανόμην.

Εἰς τοὺς τότε δ' ἐρωτάς μου ποῖαν εἶχον ἀστασίαν!
Ποτ' ἠγάπων Εὐφροσύνην, ποτ' Ἑλένην ἢ Μαρίαν!
Πότε ταύτην ἐπροτίμων, πότε μ' ἔθελεν ἐκείνη!
Πότε ἄλλην παρεκάλουν εἰς ἐμὲ πιστὴ νὰ μείνῃ;

...Ἀφροσύνη! - πῶς ἐπέρων τὰς ἡμέρας μου ἐκείνας
ἄφροντις, μὴδὲ γνωρίζων τὰς πικρίας, τὰς ὀδύνας,
Ἐτερπόμην κόσμους πλάττων καὶ θριάμβων πυ-
ἀνεγείρων μὲ ὀνείρους καὶ μὲ πόθους καὶ ἐλπίδας!
[ραμίδας]

Ματαιότης! στρέφω τ' ὄμμα νῦν μετὰ περιεργείας
καὶ τοὺς φίλους μου δὲν βλέπω ζῶντας πάντας
καὶ γὰρ...
Ἄλλους ἔστρωσεν εἰς κλῖνας, φεῦ! ὁ Χόρων
ἄλλους δ' ἔστειλεν ἡ Μοῖρα εἰς ἀξένους κοινωνίας!

Σήμερον δὲ ἐὰν ζῶσιν αἱ μικραὶ μου ἐρωμέναι
ἔγιναν κυραὶ ἤδη, ἀφιλοὶ σχεδὸν καὶ ξένοι
μὴ τηροῦσαι πλέον μνήμην τῶν ἐρωτικῶν παιγνίων,
ἄτινα ὑπῆρξαν πρώτη ἡδονὴ μας εἰς τὸν βίον.

...Ἀνεπιστρέπτει τοῦ βίου ἡ μικρὰ Ἐδῆμ ἐχάθη
δοῦσά μου κληρονομίαν μεριμνῶν καὶ πόθων πάθη.
Ἀνεπῆδησεν ὁ Κώδης εἰς τὴν θέσιν τῶν παγνίων
καὶ ἀνδροῦται εἰς μελέτας τὸ γέλωδον πρὶν παιδίον.